

LAVİGNAC'IN MÜZİK EĞİTİMİ VE KEMAN EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Music Education of Lavignac And His Views on Violin Education

DOI NO: 10.5578/AMRJ.8903

Filiz YILDIZ¹

Özet

Çalışmada; Albert Lavignac'ın Abdülhalik Derker tarafından Türkçe'ye çevrilen ve 1939 yılında Kanaat Kitabevi tarafından yayınlanan "Musiki Terbiyesi" adlı kitabında yer alan müzik eğitime ve keman eğitime" dair düşünceleri ele alınmıştır. Lavignac'ın Musiki Terbiyesi adlı kitabının "musiki terbiyesi hakkında umumi düşünceler" ve "sazların etütü-keman" bölümlerinde yer alan düşünceler sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya; çalgılar, ses eğitimi, kompozitörlük, kötü müzik terbiyesi, ders işleme yöntemleri vb konular dâhil edilmemiş ve mikro bir yaklaşım tercih edilmiştir. Tarama modelini esas alan betimsel çalışmanın özgün, alana katkı sağlayıcı, ilgili yayın ve araştırmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pedagoji, Çalgı Eğitimi, Lavignac.

Abstract

In this study; the book named "Musical Education" by Albert Lavignac was translated into Turkish by Abdülhalik Derker and published by Kanaat Publishing House in 1939 in which ideas of music education and violin training are discussed. In the book named "musical education" by Lavignac general ideas about musical education and thoughts in the sections of "instrument-study-violin" are classified and interpreted. For the research; specific approach is preferred for the including issues like- instruments, voice training, composition, poor music education, the teaching methods etc. Is considered that; descriptive study based on scanning model is contributory factor to this field, related publications and research will be a source for that.

Key Words: Pedagogy, Music Instrument Education, Lavignac.

GİRİŞ

Abdülhalik Derker tarafından Türkçe'ye çevrilen ve 1939 yılında Kanaat Kitabevi tarafından yayınlanan "Musiki Terbiyesi" adlı kitap müzik eğitimcileri tarafından önemli başucu kitaplarından biri olarak bilinmektedir. Kitap; altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; musiki terbiyesi hakkında umumi düşünceler. İkinci bölüm; sazların etüdü. Üçüncü bölüm; şarkı etüdü. Dördüncü bölüm; kompozitörlere lazım olan muhtelif etütler. Beşinci bölüm; başlangıçta fena idare edilmiş bir musiki öğretilmesini doğrulatmak veya ondan istifade etmek çareleri. Altıncı bölüm; muhtelif tedris usulleri.

¹ Öğr. Elm., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, filizyldz88@hotmail.com

Kitabın araştırmamıza konu olan birinci bölümünde şu alt başlıklar yer almaktadır: Musiki bir lisanıdır. Musiki bir sanattır. Musiki bir ilimdir. Musiki terbiyesinin ehemmiyeti. Nasihatlerimiz profesyonellere mi yoksa amatörlere mi? Çocuk ebeveyninin istidadına varis olabilir mi? İlk terbiyeye başlamadan evvel, çocuğun musiki muhiti. Çocuğun kulağı bozulmuş ise ne yapmalıdır? Çocukta musikiye istidat olduğu hakkında nasıl emin olunabilir? İstidat olduktan sonra ne yapmalıdır? Çocukluklarında musiki kabiliyeti gösterenler. Musiki terbiyesine hangi yaşta başlamalı? Nazariyattan evvel pratik. Çocuğu yavaş yavaş nazariyata alıştırmak. Solfej öğretmek. Çocuğa nazariyat öğretmek. Talebeye musiki dinletmek. Çalışma saatleri. Terbiyeye verilecek istikamet. Bir saz çalma arzusu. Kompozitör olmak arzusu. Bir çocukta kompozitörlük istidadı nasıl anlaşılır? Şarkı istidadı olan çocuklar. Musikiye istidat göstermeyen çocuklar. Musikiye karşı çok geç başlayan temayül. Musikinın terbiyedeki ehemmiyeti. Musiki sevmeyen çocuklar. Herkesin musiki terbiyesi alması lüzumu. Bir saz çalmak, şarkı öğrenmek veya kompozitör olmak isteyenler. Yanlış yolun tashihi. Fena muhit içinde yaşamının tesirleri. Muvaffakiyet için sabırlı etütler.

Kitabın “sazların etüdü” başlığını taşıyan ikinci bölümünde; araştırmamıza konu olan “kirişli ve arşeli sazlar-keman (violin)” konusu içinde ise şu başlıklar yer almaktadır. Bu sazların çalınma tarzları. Arşenin rolü. Kirişli saz ve artist. Kirişli sazların bakımı ve iyisinin tefriki. Kemana başlanacak yaş. Kemanda sedayı doğru çıkarmak. Kemanın kirişleri hangi sesleri çıkarırlar? Kemanın arşesi. Keman için çalışma saatleri ve etütler için icat olunan aletler.

Çalışmada; Lavignac’ın “müzik eğitime ve keman eğitime” dair düşünceleri ele alınmıştır. Lavignac’ın Musiki Terbiyesi adlı kitabının “musiki terbiyesi hakkında umumi düşünceler” ve “sazların etütü-keman” bölümlerinde yer alan düşünceler sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya; çalgılar, ses eğitimi, kompozitörlük, kötü müzik terbiyesi, ders işleme yöntemleri vb konular dâhil edilmemiş ve mikro bir yaklaşım tercih edilmiştir.

Albert Lavignac

Fransız müzik eğitimcisi, kuramcısı ve yazarı Albert Lavignac “21 Ocak 1846’da Paris’te doğdu. Org ve müzik kuramı okuduğu Paris Konservatuarı’nda, 1875’te solfej, 1891’de armoni öğretmenliğine getirildi. Müzik ve müzikçilerle ilgili birçok kitap yazdı” (Sözer, 1986: 431). “1882’de yazdığı altı kitaptan oluşan solfej metoduyla tanınan Lavignac’ın bu çalışması Avrupa’nın başlıca konservatuarlarında uzun yıllar ders kitabı olarak okutulmuştur. Söz konusu solfej metodu, Türkiye’de bütün konservatuarlarımızda temel kaynak olarak uygulanmıştır. Müzikolog ve eğitimci yönleriyle Lavignac, ayrıca müzik tarihi ve bestecilerine ilişkin çok sayıda kitap yazmıştır” (Say, 2005: 347).

Müzik Pedagojisi

Yeteneđi hangi düzeyde olursa olsun her bireyin müzik eğitimi alabileceği yaygın bir görüş olmakla birlikte müziğin “yetenek işi” olduğunu düşünenlerde vardır. Amatör ve genel müzik eğitiminde birinci görüş, profesyonel müzik eğitiminde ise ikinci görüş kabul edilecektir düşüncesindeyiz. Müzik eğitimi,

pedagojisi bireyin müzikal değişim ve gelişimini sağlar. Bu süreçte önemli bir rol üstlenen öğretmenin rolü için Fenmen şunları söyler. “Öğretmenin en büyük görevi, öğrenciye çalgıyı değil, müziği sevdirmektir. Çalgı bir araçtır, müzik ise amaçtır” (1991: 26). Bu amacın gerçekleşmesinde ilkeler, yöntem ve stratejiler müzik pedagojisinin hedefleridir.

Tezcan (1988: 66) pedagojiyi, psikolojiden geniş ölçüde yararlanan, çocuk yetiştirme bilim ve sanatı olarak tanımlar. Yönetken, dinlemek, çalmak, söylemek, yaratmak temellerinde müzik pedagojisinin üç hedefi olduğundan bahseder. Ona göre müzik dersi zevkin, kulağın ve sesin terbiyesidir (1952: 7).

Pedagojik yaklaşımlar kişiye, okullara, kurumlara hatta ülkelere göre çeşitlilik gösterir. Suzuki, Dalcrose, Kodaly, Orff, C. Bone vb pedagoğlar müziksel amaçların gerçekleşmesinde farklı yol ve yöntemler izlemişlerdir.

Lavignac’ın pedagojik yaklaşımları, Schuman’ın genç müzikçilere öğütleri, Galamian’ın keman eğitim felsefesi, Menuhin’in keman pedagojisine farklı yaklaşımları, Pestalozzi, Komensky gibi eğitimcilerin müziksel düşünceleri ve pedagojik yaklaşımları bu alanda geniş bir bakış açısının olduğunun göstergeleridir.

Çalgı Pedagojisi

Çalgı eğitimi ile belirlenen hedefler doğrultusunda bireyde davranış değişikliği oluşturulur. Özelde çalgı eğitimi; çalgıyla ilgili karmaşık davranışların öğretilmesi ve bu davranışların beceriye dönüştürülmesi işidir (Çilden, 2001: 27-30). Genel anlamda ise birey aldığı çalgı eğitimi ile; duygu ve düşüncelerini ifade edebilme, çevresiyle etkili ve verimli iletişim kurabilme, diğer bireylerle barış içerisinde iletişim kurabilme, içinde yaşadığı toplumla ve diğer toplumların kültürlerine karşı ilgi ve bilgi sahibi olabilme gibi kazanımlar elde eder. Tüm bu ve benzeri kazanımlar, bireyin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel davranışlarına yön verir.

“Genel öğretimde özel hedefler, bir disiplin ya da çalışma alanında öğrenciye, kazandırılması uygun bulunan bilgi, beceri, yetenek, ilgi, tutum ve alışkanlıklar gibi özelliklerdir” (Bilen, 2002: 11). Bu aynı zamanda çalgı eğitimine de uyarlanabilir. Lavignac kitabında bu özelliklere dikkat çekmiştir.

Çalgı pedagojisi öğretim programının hedefleri; Çalgı bilgisi, pedagoji bilgisi, çalgı pedagojisi bilgisi, sanat ve müzik bilgisi, çalgı pedagojisi alanında bilimsel faaliyetlerde bulunabilme becerisi, çalgı alanında sanatsal faaliyetlerde bulunabilme becerisi, çalgı pedagojisi öğrenme-öğretme süreci içerisinde edindiği bilgileri kullanabilme becerisi, çalgı pedagojisi alanındaki yeniliklere karşı ilgili olma, Çalgı Pedagojisi ile diğer disiplinlerin ilişkisine karşı farkındalık olarak belirlenmiştir (Baykal, 2012: 9-10).

Bu hedeflerin gerçekleşmesindeki faktörler üzerine Büyükaksoy şunları söyler. “Özelliği bakımından keman öğretiminde iki önemli unsur vardır; biri, keman çalmasını öğrenmek isteyen kişi olan öğrenci, diğeri de öğretken kişi öğretmendir. Bu öğretim şekli öğretmenle öğrenci arasındaki bireysel olan bilgi alışverişidir. Bu karşılıklı diyalog ne kadar anlaşılır olursa olsun keman öğretimi de o derece sağlıklı

ve verimli olur. Bunun yanında araç ve ortamla birlikte akıl ve dikkat (zihinsel takip) keman öğretiminin temel ve özel faktörleridir” (1996: 1).

Lavignac’ın çalışması incelendiğinde pedagojik hedeflerin ve başarıyı etkileyen faktörlerin düşünüldüğü görülmüştür.

Büyükaksoy’a göre eğitim ve öğretimin olduğu yerde amaç, ilke ve yöntemler söz konusu olmalıdır. Tüm bu süreç içerisinde önemli bir faktör olan öğretmenin özellikleri hususunda şunları söyler: Öğretmenin öğreticilik vasfı, öğrencinin beceri ve çalışkanlığı öğretimi verimli ve başarılı kılar. Bunların birindeki eksiklik başarıyı azaltır. Öğrenci ne kadar yetenekli ve çalışkan olsa da öğretmenin bilgi aktarımı yanlış olursa, öğrenci yine başarısız olur. Bunun tersi de aynıdır. Öğretmenin kişiliği dışında-çalgısında ustalığı, bilgisi, sanata olan duyarlılığı önemlidir: Böylece öğrencisini etkileyip onun güvenini kazanıp yön verecektir. Öğretme yöntemlerindeki bilgisi ise yabana atılmayacak kadar yeterli olmalıdır ki emekleri boşa gitmesin. Öğretmen ayrıca çalgısının literatürünü de tanımalıdır (1996: 2).

Dalaysel keman eğitiminde başarılı olabilmek için sadece yeteneğin yeterli olmadığını, gam çalışmalarının, günde düzenli olarak 5-6 saat çalışmanın, çalışkan olmanın, iyi bir tekniğe sahip olmanın önemi üzerinde durduktan sonra ekler; “bütün bunlara, yüksek düzeyli çalgı ya da şarkı eğitimini de eklemeliyiz. Ayrıca sağlam bir müzik kültürü gerekir. Kemancı, sanat yaşamında bir olasılıkla Konzertmeisterlik, hocalık gibi görevler yapacaktır. Hocanın işi, yalnızca öğrencisini dinlemek ve onu “Bravo, çok iyi” gibi sözlerle özendirmek değildir” (Kütahyalı, 2012: 74).

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Lavignac’ın müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve keman eğitimine ilişkin görüşlerini belirleyerek genel bir sonuç elde etmektir. Araştırmanın Çalgı Pedagojisine yönelik çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışma; Lavignac’ın müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve keman eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, çalgı eğitimi alanında yeni fikirlerin ortaya konulması ve alanında özgün bir çalışma olması, ilgili çalışmalara kaynak teşkil edecek olması bakımından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Abdülhalik Derker tarafından Türkçe’ye çevrilen ve 1939 yılında Kanaat Kitabevi tarafından yayınlanan “Musiki Terbiyesi” adlı kitabın, birinci ve ikinci bölümlerindeki ‘müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve keman eğitimi’ konularıyla sınırlıdır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırma, Lavignac’ın müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve keman eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya

ilişkin konu başlıklarına ulaşmada, analiz etmede ve yorumlamada alan yazın tekniği kullanılmıştır. Lavignac'ın düşüncelerinin yorumlanması sürecinde keman sanatçısı Cihat Aşkın'la yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Veriler nitel çözümleme tekniklerine göre işlenmiştir.

BULGULAR

Lavignac'a Göre Müzik ve Diğer Bilim Dalları

- Müzik bir lisan, bir dil ve bir ilimdir.
- Müzik; edebiyat, resim, mimarlık, matematik bilimleri ile yakından ilişkilidir.

Lavignac' a Göre Müzik ve Çevre

- Aile çocuğa müzik eğitimi alması yönünde baskı yapmamalıdır.
- Çevre müzik eğitiminde önemli bir etkidir.

Lavignac' a Göre Müzik Eğitiminde Prensipler

- Müzik eğitimine yönelik nasihatler hem profesyonellere hem de amatörleredir.
- Müziğe başlama yaşı herkes için aynı olmaz.
- Fiziğinin uygun olması, şen sıhhatli olması koşuluyla çocuk müzik eğitimine başlamalıdır.
- Çocuklar dövülmemeli fakat tembellik ders hakkında olmayıp ta umumi olacak olursa dayak atılmalıdır.
- Müziğe karşı hususi bir kabiliyetsizliği olanlar müstesna olmak üzere çocukluklarında müziğe karşı hiçbir istidat göstermeyenler bile şöyle veya böyle bir müzik terbiyesi almalıdırlar.

Lavignac'a Göre Teori ve Kulak Eğitimi

- Çocuğun kulağı bozulmuş ise müzik eğitimi ertelenmelidir.
- Müzik eğitiminde nazariyattan önce pratik temel alınmalıdır.
- Çocuk yavaş yavaş nazariyata alıştırmalıdır.
- Nazariyat eğitiminde tanımlar ezberletilmemelidir. Bu papağanlar içindir.
- Solfej eğitiminde eski anahtarlar öğrenilmelidir.
- Dikte çalışmaları solfej eğitiminin en mükemmel tamamlayıcısıdır.

Lavignac' a Göre Çalgı Eğitimi

-Çalgı eğitiminde ders saatleri başlangıçta her gün 15 dakika, sonra iki günde bir 30 dakika, sonra haftada üç kez 1 saat. İleriki zamanlarda ise dört veya beş saate kadar çıkarılabilir.

-İki aydan iki seneye kadar uzatılabilen başlangıç derslerini öğretmen dikkatle takip etmeli, çocukta beliren müziksel becerileri not etmeli ve nereye gidildiği ve gidileceği bilinmelidir.

- Çocuk altı yaşından evvel çalgı eğitimine başlatılmamalıdır.

- Çocuğu altı yaşından evvel çalgı eğitimine başlatmak faydasızdır.

- Çalgı eğitimine yavaş, sükûnetle ve şiddetli olmadan başlanmalı.

- Çalışma saatleri yavaş yavaş, derece derece artırılmalıdır.

- Gamlar süratle çalışılmamalıdır.

-Çalışırken başka şeyler düşünmemelidir.

- Usul vurarak çalışılmalıdır.

- Haddinden fazla/zor etüt ve eser çalışılmamalıdır.

- Şancılar ve enstrüman çalanlar piyanoyu “virtüözlük aramadan” bilmelidirler.

- Beraberlik müziği (oda müziği, orkestra) çok faydalıdır.

-Herkesin karşısında çalmak erkenden adet edilmelidir.

- Parmak sporu için icat edilen aletleri kullanmamalıdır.

Lavignac' a Göre Öğretmen Özellikleri

- Öğretmen çok şiddetli olursa öğrencinin cesaretini kırar.

- Öğretmen çok yavaş olursa onu tembelleğe sevk eder.

- Öğretmen çok yaşlı olursa bunak bir ihtiyar tesiri yapar.

- Öğretmen çok genç olursa muhakkak tecrübesi noksandır.

- Öğretmen kendisini sevdirmelidir.

- Öğretmen müzik tarihi bilmelidir.

-Öğretmen; çocuk tarafından sevinçli bir sabırsızlıkla bekleniyorsa iyi bir öğretmendir.

-Çocuğun ilk terbiyesinde kadın öğretmen tercih edilmelidir.

- Ebeveyn daima öğretmenlerin en fenasıdır.

-Öğretmen mümkünse değiştirilmemeli, baştan sona aynı öğretmenle devam etmelidir.

-Yüksek etütlerin çalışılmasında (yeni çalış tarzları öğrenilmek isteniyorsa veya öğretmen yeterli gelmiyorsa) öğretmen değiştirilebilir.

- Öğretirken öğrenilir. Gönüllü öğretmenlik yapmak, çıraklık yapmak önemlidir.

Lavignac' ın Kirişli (Telli) ve Arşeli Sazların Eğitime Dair Düşünceleri

-Öğrenilmesi en uzun zaman alan sazlar kirişli sazlar ve piyanodur. İkinci derecede tahta nefesli sazlar ile Harp, üçüncü derecede ise madeni sazlar gelir.

-Kirişli ve arşeli sazları öğrenmek her iki elinde birbirinden ayrı olarak vazife görmesinden dolayı zordur.

- Bu sazları tamamı ile doğru çalabilen artist azdır

- Sol elden istenilen meziyetler: Kuvvet, katiyet, maharet ve sürattir.

- Seslerin az veya şiddetli olması, sakın veya ateşli nüanslar, insan sesi kadar nazik fakat ondan daha değişik olan sedanın tagayyüratı (değişme, başkalaşma) ve şivesi, parlaklık, şaşaa, sıcaklık ve ulviyet her şey sağ ele tabidir.

- Çabukluğu sağ el temin eder.

- Arşenin hareketlerine göre(çekerek, iterek, detaşe vb.) nüanslarda değişir.

- Arşeyi kullanmak kirişli sazlarda başlı başına bir sanattir.

- Öğrenci erkenden akort etmeyi öğrenmelidir. Kopmuş bir teli kendi takabilmeli, ufak tefek tamirleri kendi yapabilmeli, kazara yerinden oynamış eşığı düzeltebilmelidir.

- Öğrenci, sazları yapan ustaları ve ekolleri bilmelidir.

-Sazların içine yapıştırılmış etiketlere bakmamalıdır. Çünkü bunlar ekseriya sahtedirler.

Lavignac' ın Keman Eğitime Dair Düşünceleri

- Keman belki iyi çalınması en güç sazdır.

- Kemana genç yaşta başlamak gerekir. Virtüöz olunmak isteniyorsa 10 yaşında kemana başlamak biraz geç kalmış olmak demektir. 18 yaş ise artık çok geçtir.

- Kemana başlamadan evvel solfej öğrenmek lazım olduğu gibi, keman çalarken de yine solfej derslerine devam etmelidir.

- Adi bir keman ile bir (Stradivarius) kemanı arasındaki tembr zenginliği birbirinin aynı değildir, fakat beceriksiz bir talebe elinde her iki kemanda büyük farklar göstermez.

- İlk derslerde öğrencinin eline kıymetli bir keman vermek tamamıyla faydasızdır. Gayet esrarengiz bir hadise ve fakat kat'i olarak tespit edilmiştir ki bir keman fena çalındığı zaman sesi de fenalaşır ve meziyetlerinin büyük bir kısmını kaybeder, mahir ellerde ise bunun aksine iyileşir.

- Doğru, temiz ve tembrli bir ses çıkarmaktan başka bir meziyet daha vardır ki hepsinden güç ve elde edilmesi en uzun zamana bağlıdır: Bu arşenin iyi idare edilmesidir.

- Hangi derecede olursa olsun kemanı çalışma vakti altı saati geçmemelidir. İyi çalışan öğrencilere dört saatlik çalışma kafi gelir... İlk senelerde günde iki saat ve hatta daha az yapmak akilane olur.

-Keman çalmayı kolaylaştırmak için icat edilen aletler lüzumsuz ve çocukçasına şeylerdir ve safdil insanları kandırmaya yararlar.

YORUM

Lavignac'a göre müzik ve diğer bilim dalları arasında önemli bir ilişki vardır. Bugün özellikle sistematik müzik bilimi çalışmaları Lavignac'ın bu düşüncesini desteklemektedir. Estetik, psikoloji, sosyoloji, antropoloji, felsefe, eğitim, fizik, matematik, akustik, ses sistemleri, arkeoloji, tarih, sanat tarihi, dil, edebiyat sistematik müzikolojinin çalışma alanlarıdır (Say, 2005: 359).

Lavignac ailenin ve çevrenin müzik ve keman eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlerden olduğunu belirtir. Müziksel davranış kazandırma işinde bireyin fiziksel, biyolojik durumu kadar içinde yaşadığı sosyal çevrenin de etkili olduğu müzik eğitimcileri tarafından kabul görülmektedir.

Lavignac, fiziki, ruhi olarak kendisini hazır hissedenden herkesin müziğe başlayabileceğini belirtir. Lavignac'ın tembelliğin sürmesi durumunda dayak atılabilir düşüncesi ise tartışılır.

Lavignac teori ve kulak eğitiminin önemi üzerinde durur. Kulağı bozulmuş çocuğun eğitiminin ertelenmesi önerisi ise tartışılabilir.

Lavignac çalgı eğitiminde; süreye, başlama yaşına, çalışma sürecinde dikkat edilmesi gerek hususlara, fiziki ve ruhi hazır bulunuşluğa dikkat çeker. Herkesin karşısında çalmanın erkenden öğrenilmesi gerektiği önerisi ise dikkat çekicidir.

Lavignac' a göre öğretmen çok şiddetli, çok yavaş, çok yaşlı ve çok genç olmamalıdır. Kendisini sevdirmeli, müzik tarihi bilmelidir. Anne ve baba eğitim vermemelidir. Öğretmen süreç içerisinde değiştirilmemelidir. Gönüllü öğretmenlik önerisi ve ilk terbiye de kadın öğretmen önerisi ise ilginçtir.

Lavignac telli sazların diğer sazlardan daha zor olduğunu düşünür. Ustaca çalabilen sanatçı azdır. Sol ve sağ ellerin görevleri, arşenin önemi üzerinde durur. Ona göre akort etmeyi erkenden öğrenmeli, yapım ustalarını ve ekolleri bilmelidir. Bu bölümde de sazların etiketleri üzerindeki yorumu ilginçtir. Ona göre bu konuda sahtekârlık yapılmaktadır.

Lavignac, kemanın en güç sazlardan biri olduğunu düşünür. Genç yaşta başlamanın, solfej öğrenmenin, doğru ve temiz çalmanın, çalışma sürelerinin üzerinde durur. Daha iyi çalabilme için icat edilen aletlere ise karşıdır.

Lavignac'ın yaklaşımları, tutum ve davranışları "genelde kabul görecektir" düşüncesiyle birlikte farklı yaklaşımlar ve yaşantılarla da karşılaşılabileceği kabul edilmektedir.

Örneğin keman sanatçısı Oktay Dalaysel’de bir babanın çocuklarıyla ders yapmaması gerektiği düşüncesindeydi. Bununla birlikte kızlarının öğretmenlerinin trafik kazasında yaşamlarını yitirmesi üzerine “isterseniz bir deneyelim. Eğer olursa, öbürleri gibi sizinle de ders yaparım. Başarılı olursam dersleri sürdürürüz. Başarılı olmazsam sizi bir başka hocaya veririm” demiş ve kızlarına keman eğitimi vermiştir. Dalaysel kızlarını başarıyla mezun eder ve bu konuda şunları söyler. “Demek ki iyi bir terbiye almışlar. ‘Babamız’ diye bunu kötüye kullanmadılar. Onlara ders vermem, özel olarak evde değildi. O kadar ölçülüydük ki, öbürlerine nasıl ders veriyorsam okulda, onlar da sıraya giriyorlardı ve keman derslerini alıyorlardı. Biliyorlardı ki ben onların hocasıyım” (Kütahyalı, 2012: 75).

Dalaysel’in biyografisini anlatan çalışmada Lavignac’ın fikirleriyle örtüşen düşünceler görülür. Ona göre, keman çalmak, vücudun en güçlü, en zinde zamanını ister. Bu bedensel olarak böyledir. Ayrıca ruhen de çok rahat olmak gerekir (Kütahyalı, 2012: 49).

Keman sanatçısı Cihat Aşkın genel olarak Lavignac’ın düşüncelerine katılır. Bununla birlikte ayrıldığı hususlarda vardır.

Müzik ve diğer bilim dalları arasındaki ilişki üzerine şunları dile getirir.

“Müzik kendimizi ifade etmemizi sağlayan en doğal yoldur. Günümüzde diğer sanat dalları ile ilişkili olduğu kadar elektronik ve görsel sanatlar ile de ilişkilidir”

Aşkın müzik eğitime yönelik prensiplerde Lavignac’la benzeştiği ve farklı düşündüğü hususlarda şunları söyler:

“Müziğe başlamak için fiziğinin uygun olması, şen ve sıhhatli olması gibi konular izafidir. Zira müzik çocukları bu yola yönlendirme bakımından önemli bir etkidir. Dayak konusu geçtiğimiz yüzyıldan kalma bir yöntem olup günümüz koşullarında çağdışıdır. Diğer görüşler benim de katıldığım görüşlerdir”.

Teori ve Kulak eğitiminde de farklı düşünceleri vardır.

“Çocuğun kulağının bozulması izafi bir kavramdır. Onun sürekli olarak ulaşılmak istenen müzik ile bir arada olması ve dinlemesi daha uygundur. Diğer görüşlere katılmaktayım”

ÖNERİLER

Musiki Terbiyesi adlı kitabın her bölümü üzerine alanın uzmanları tarafından çalışmalar yapılmalıdır. Ses eğitimcileri, kompozitörler, çalgı eğitimcileri, teori eğitimcileri başta olmak üzere “pedagoji” ilmine meraklı her bilim insanı bu kitabın satır aralarında bir çok değerli bilgilerle karşılaşacaklardır.

Ülkemizde eksikliği hissedilen müzik pedagojisine yönelik yayın ve araştırmalar için kitabın önemli bir kaynak olduğu düşünülmektedir.

Kitapta yer alan görüşlerin, sistematik müzikoloji biliminin yöntem ve teknikleri kullanılarak araştırılabileceği, müzik ve psikoloji, sosyoloji, tıp, felsefe, öğretim yöntem ve stratejiler vb bir çok konuda yeni ve özgün çalışmalara yön vereceği düşünülmektedir. Görüşler bu ve benzeri yönleriyle özellikle lisansüstü çalışmalarda değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aşkın, C. (2013). Yapılandırılmış Görüşme. 04.02.2013. Afyonkarahisar.
- Baykal, Ç. (2012). *Lisansüstü Programlarda Keman ve Viyola Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Çalgı Pedagojisi Ders İçeriğine İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Bilen, M. (2002). *Plandan Uygulamaya Öğretim*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyükaksoy, F. (1996). *Keman Öğretiminde İlkler ve Yöntemler*, Ankara: Armoni Ltd. Şti.
- Çilden, Ş. (2001). “Bireysel Çalgı Eğitiminde Temel İlkeler ve Etkili Faktörler”. *İstanbul: Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı 272, ss 27-30.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin El Kitabı*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Kütahyalı, Ö. (2012). *Kemana Gönül Veren Sanatçı Oktay Dalaysel*, Ankara: Sage Yayıncılık.
- Lavignac, A. (1939) *Musiki Terbiyesi*, (A. Derker, Çev.). İstanbul: Kanaat Kitabevi.
- Say, A. (2005) *Müzik Tarihi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sözer, V. (1986) *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tezcan, M. (1988). *Eğitim Sosyolojisi*, Ankara: Bilim Yayınları.
- Yönetken, H. B. (1952). *Okulda Müzik Öğretimi ve Öğretim Metotları*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.